

Tekst jest dostępny na licencji CC BY 4.0 International
DOI: <https://doi.org/10.36280/AFPIFS.2026.2.120>

Piotr Zamelski*

Politechnika Opolska

**VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa
pt. „W trosce o bezpieczeństwo i rozwój dziecka.
Dziecko wobec nadużyć technologii”,
Politechnika Opolska, 19–21 listopada 2025 r.**

W dniach 19–21 listopada 2025 r. na Politechnice Opolskiej odbyła się VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowa „W trosce o bezpieczeństwo i rozwój dziecka. Dziecko wobec nadużyć technologii”. Pomysłodawcą i przewodniczącym komitetu naukowego konferencji jest prof. dr hab. Stanisław Leszek Stadniczeńko z Uniwersytetu Vizja w Warszawie, członek Stowarzyszenia Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej – Sekcji Polskiej IVR. Organizatorami VIII edycji byli: Politechnika Opolska, Opolski Kurator Oświaty, Opolskie Centrum Edukacji (jednostka Samorządu Województwa Opolskiego) oraz Opolski Oddział Regionalny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. W organizacji konferencji uczestniczyli również m.in. Uniwersytet VIZJA w Warszawie, Akademia Nauk Stosowanych WSGE im. Alcide de Gasperi w Józefowie, Collegium Witelona Uczelnia Państwowa w Legnicy, Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Iwana Franki w Drohobyczu, Państwowy Uniwersytet Humanistyczny w Równem oraz Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu. Patronat honorowy nad konferencją objęli Minister Edukacji, Marszałek Województwa Opolskiego i Międzynarodowa Kapituła Orderu Uśmiechu. Komitetem organizacyjnym kierował dr Piotr Zamelski z Politechniki Opolskiej, również należący do Stowarzyszenia Filozofii Prawa i Filozofii Społecznej – Sekcji Polskiej IVR.

* ORCID: 0000-0002-1460-4433; e-mail: p.zamelski@po.edu.pl

Kolejne edycje konferencji są organizowane od roku 2018 w szerokim partnerstwie uczelni polskich i ukraińskich oraz podmiotów sektora publicznego, gospodarczego i społecznego, których przedmiotem troski jest dobro dziecka. Odbływały się one w różnych ośrodkach naukowych (Legnica, Drohobycz, Warszawa, Równe, Koszalin), dzięki czemu idea troski o bezpieczeństwo i rozwój dziecka może być promowana i rozpowszechniana w skuteczniejszy sposób. Zmieniały się również tematy przewodnie kolejnych edycji, w których dążono do uchwycenia aktualnych problemów i nieporozumowanych dotąd zagadnień. Owocem każdej konferencji jest monografia naukowa zawierająca teksty przygotowane przez prelegentów.

Nadużycia technologii, będące tematem przewodnim VIII edycji, stały się jednym z węzłowych obszarów troski o bezpieczeństwo i rozwój dziecka. Wiedza przedstawicieli nauk technicznych okazuje się bezcenna w procesie mapowania i szacowania potencjalnych zagrożeń, stąd nietypowy wybór uczelni technicznej na miejsce organizacji konferencji prawniczej. Gościnność władz Politechniki Opolskiej potwierdza świadomość przedstawicieli nauk technicznych w kwestii zagrożeń płynących z rozwoju technologii, jak uzależnienia od urządzeń ekranowych, redukcja miejsc pracy, ograniczenie prywatności, skażenie środowiska naturalnego, nowe formy projekcji siły w konfliktach zbrojnych czy rosnąca liczba zaburzeń zdrowia fizycznego i psychicznego. Dowodzi również gotowości środowiska naukowego do prowadzenia interdyscyplinarnych badań nad wpływem rozwoju technologicznego na społeczeństwo, w tym na najmłodsze pokolenie.

Konferencja od pierwszej edycji odbywa się w nurcie pedagogiki prawa, który został zapoczątkowany przez prof. Stanisława L. Stadniczeńkę¹. Podejmując niektóre idee Leona Petrażyckiego, pedagogika prawa stawia sobie za cel badanie prawa jako narzędzia perswazyjno-wychowawczego, służącego przysposobieniu człowieka do odpowiedzialnego życia w społeczeństwie, oraz rozwijanie teoretycznoprawnej i filozoficznoprawnej refleksji nad metodami urzeczywistniania tego założenia. „Model świadomego wychowania przez prawo powstaje dopiero jako końcowy rezultat złożonego procesu badawczo-poznawczego, w którym nauka i praktyka prawa rozpoznają uwarunkowania antropologiczne, aksjologiczne, socjologiczne i psychologiczne procesu wychowawczego”².

Temat przewodni VIII edycji nawiązywał do rozważań prof. dr hab. Andrzeja Kiepasa z Uniwersytetu Śląskiego dotyczących oceny etycznej techniki³. Organizatorzy konferencji przyjęli dwa wstępne założenia programowe. Po pierwsze, zatrzymanie rozwoju nauki jest praktycznie niemożliwe niezależnie od przyjętej argumentacji i zastosowanych środków prawnych, stąd eksploracja tego kierunku nie jest celowa. Po drugie, technologia sama w sobie jest neutralna etycznie, zaś ocenie etycznej i regulacji prawnej powinna podlegać przede wszystkim decyzja człowieka o sposobie wykorzystania

¹ S.L. Stadniczeńko, *Zarys pedagogiki prawa*, Opole 1995.

² S.L. Stadniczeńko, P. Zamelski, *Pedagogika prawa. Vade mecum! Pójdź ze mną!*, Warszawa 2016, s. 125.

³ A. Kiepas, *Moralne wyzwania nauki i techniki*, Katowice 1992, s. 26.

danego urzędnika lub wiedzy technicznej (oczywiście istnieje problem rozwiązań intencjonalnie ukierunkowanych na destrukcję, których symbolem stała się bomba atomowa). Z tego powodu w temacie przewodnim edycji mowa jest o nadużyciach technologii, gdyż dopiero jej niewłaściwe użycie stanowi realne, a nie tylko potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa i rozwoju dzieci. Filozofia techniki i filozofia prawa stanowią zatem niezbędny punkt wyjścia dla rozważań szczegółowych o charakterze analitycznym, diagnostycznym, prognostycznym czy postulatywnym. W trakcie obrad obie gałęzie refleksji filozoficznej okazały się kompatybilne co do założeń aksjologicznych, wizji życia społecznego i zdolności reagowania na zmieniające się uwarunkowania współczesnego świata.

Program obrad uwzględniał 12 sesji tematycznych (w tym 1 sesję w formie zdalnej i 1 sesję studencką), podczas których wygłoszono 66 referatów w języku polskim i ukraińskim (tłumaczonych symultanicznie). Poszczególne sesje tematyczne obejmowały zagadnienia dotyczące:

- 1) rozwoju dziecka we wspólnocie (społeczeństwo przyjazne rodzinie i dziecku, rola środowiska rodzinnego w wychowaniu do wolności);
- 2) gwarancji prawnych bezpieczeństwa i rozwoju dziecka (sprawiedliwe i humanitarne traktowanie dziecka, środowisko normatywne rozwoju dziecka, instrumenty prawne ochrony bezpieczeństwa i rozwoju dziecka);
- 3) zaspokajania potrzeb rozwojowych dziecka (rozwój psychiczny i moralny dziecka, poszukiwanie optymalnych warunków rozwoju dziecka, przestrzeń i klimat bezpieczeństwa w edukacji);
- 4) wpływu technologii cyfrowych na bezpieczeństwo i rozwój dzieci (rozwój i bezpieczeństwo dziecka w erze cyfrowej, dziecko w środowisku Internetu i urządzeń ekranowych, profilaktyka zagrożeń dzieci i młodzieży w środowisku cyfrowym).

Warto zauważyć, że duża liczba wystąpień dotyczyła zagrożeń dla bezpieczeństwa i rozwoju dzieci związanych z korzystaniem z Internetu, w szczególności sztucznej inteligencji, sharentingu i mediów społecznościowych.

Założeniem programowym każdej edycji konferencji jest równowaga elementów filozoficznych, normatywnych i praktycznych. Mając to na względzie, sesja plenarna rozpoczęła się występowaniem nauczycieli i uczniów Niepublicznej Szkoły Muzycznej i Prywatnego Ogniska Artystycznego PRELUDIUM w Opolu. Następnie głos zabrali: rektor Politechniki Opolskiej dr hab. inż. Marcin Lorenc, opolska kurator oświaty i zarazem przedstawicielka wojewody opolskiego mgr Joanna Raźniewska oraz przedstawiciele marszałka województwa opolskiego i prezydenta miasta Opola. Podczas sesji plenarnej wręczono list gratulacyjny marszałka województwa opolskiego dla prof. Stanisława L. Stadniczeńki z okazji 50. rocznicy pracy akademickiej, a także odznaczenia i statuetki Towarzystwa Przyjaciół Dzieci dla osób zaangażowanych w służbę na rzecz najmłodszego pokolenia.

W ramach konferencji przeprowadzono cztery otwarte warsztaty tematyczne dotyczące budowania relacji rówieśniczych i zagrożeń związanych z nieumiejętnym

korzystaniem z urządzeń ekranowych. Wymiar artystyczny, ceremonialny i szkoleniowy podkreśla praktyczny walor konferencji, która ma służyć realnej promocji bezpieczeństwa i rozwoju dzieci, stanowiąc formę wsparcia dla osób zaangażowanych w urzeczywistnianie tychże celów.

Czynny udział w obradach wzięło 75 osób reprezentujących 24 uczelnie krajowe i zagraniczne oraz 12 podmiotów innego rodzaju (instytucji publicznych i organizacji pozarządowych). Gośćmi konferencji byli kuratorzy edukacji z kilku województw. Podczas obrad referaty wygłosili m.in.:

- 1) prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, minister sprawiedliwości w latach 1995–1996, marszałek Stowarzyszenia Parlamentarzystów Polskich), referat pt. „Dziecko wobec współczesnych zagrożeń technologicznych – analizy i zalecenia organizacji międzynarodowych”;
- 2) prof. dr hab. Jerzy Oniszczyk (Szkoła Główna Handlowa w Warszawie), „Dobre wychowanie – nauczyć myśleć”;
- 3) prof. dr hab. Stanisław Leszek Stadniczeńko (Uniwersytet Vizja w Warszawie), „Dzieciństwo w uwikłaniu społeczeństwa sieci i ryzyka”;
- 4) prof. dr hab. Marek Konopczyński (Uniwersytet w Białymstoku, Komitet Nauk Pedagogicznych PAN), „Metawersum – konstrukt teoretyczny czy już praktyczny?”;
- 5) prof. dr hab. Bronisław Sitek (Uniwersytet SWPS w Warszawie, przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej), „Ochrona praw dziecka wobec zagrożeń związanych z cyfryzacją i sztuczną inteligencją – analiza w świetle prawa krajowego i międzynarodowego”;
- 6) prof. dr hab. Magdalena Sitek (ANS im. Alcide de Gasperi w Józefowie), „Prawo dziecka do integralności cielesnej i psychicznej a technologie medyczne i transhumanistyczne – granice interwencji a autonomia małoletniego”;
- 7) dr Marek Michałak (Instytut Praw Dziecka im. Janusza Korczaka, kanclerz Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu, rzecznik praw dziecka w latach 2008–2018), „Nadużycia technologii wobec dziecka: od Konwencji 1989 do paradygmatu *dignity-by-design* w erze AI”;
- 8) prof. dr hab. Mieczysław Płopa (Uniwersytet Vizja w Warszawie), „Psychologiczna immunologia rozwoju: wczesna relacja przywiązania i relacje godnościowe w rodzinie jako ochrona dziecka przed uzależnieniem od technologii i manipulacją cyfrową”;
- 9) prof. dr hab. Jacek Sobczak (Uniwersytet Vizja w Warszawie), „Dziecko w konfliktach zbrojnych – ujęcie materialno-prawne”;
- 10) dr hab. Elżbieta Maj, prof. UKEN (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), „Dziecko jako podmiot ochrony prawnej. Perspektywa socjalna i oświatowa”.

Kolejna, IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „W trosce o rozwój i bezpieczeństwo dziecka” odbędzie się w listopadzie 2026 r. na Politechnice Koszalińskiej. Tematem przewodnim edycji będzie „Dziecko – Technika – Etyka”.